

Årsmelding 1979 Tolga Historielag

Styret for laget: Engebret Dølgård, formann, Ole K. Tingstad, nestformann, Nora Storbækken, sekretær, Halldis Bangen, kasserer, Arild Erlien, styremedlem. Varamenn: Jarle Tolgensbakk, Ola Eide, Odd Andersen. Grendemenn/kvinner: Berit Skogstad Østgård, Odd Andersen, Jon Rokstad, Bård Rise, Jarle Tolgensbakk, Olov Kirkbakk, Ebba Eide Eline Berg, Nora Storbækken, Halldis Bangen.

Grendemenn/kvinner har ansvaret for billedinnsamlingen i hver sine grender, tegner medlemmer og samler inn kontingent m.m.

Laget har 49 medlemmer. Det er holdt seks styremøter i 1979. Noen av møtene sammen med grendemennene.

Formannen og nestformannen møtte på «Samrådsmøte for historielagene i Hedmark» på Glomdalsmuseet lørdag 5. mai. Det møtte representanter for historielag i de fleste bygder i Hedmark og dessuten for regionale lag og institusjoner: Landslaget for bygde- og byhistorie, Kultur og fritidsutvalget i Hedmark, Fylkeskultursjefen, Fylkeskonservatoren, Statsarkivet på Hamar, Norsk Lokalhistorisk Institutt, Foreningen til Norske Fortidsminnesmerkers Bevaring, Årbok for Glåmdalen, Glåmdalsmuseet m.fl. Ialt 48 personer.

Møtet munnet ut i et forslag om å utarbeide retningslinjer/vedtekter for et samarbeidsorgan for historielagene i Hedmark. Neste fellesmøte blir trolig holdt i Nord Østerdal til våren.

Historievandring: Det er snart en tradisjon at laget har en utflukt om høsten for å se på historiske minner/merker i naturen. Turen i år var lagt til Knappåsen, søndag 25/9, og hovedtemaet var dyregraver. Per Hvamstad var faglig leder. 26 deltakere

Fredag 7/12 åpent møte med foredrag og lysbilder ved Jon Vingelen. Emne: Pollenundersøkelser i Tolga. Jarle Tolgensbakk viste «Bilder fra Tolga». Godt fram møte, 40 stk.

22/11 Møte i Tynset Rådhus, om bevaring av gamle bilder. Liv Hilde Boe fra Sekretariatet for Fotoregistrering og Per Hvamstad orienterte. Før på dagen var begge til stede i Sætersgårds Samlinger ved fotoinnsamling.

Arbeidsoppgaver:

1) Innsamling og registrering av gamle bilder er fremdeles den store og mest arbeidskrevende oppgaven. Men vi syns vi er kommet godt igang. Systemet med grendemenn/kvinner som har ansvaret for innsamling i hver sine grender virker godt. Vi har avfotografert ca. 1000 bilde og begynner å komme etter med utfylling av registreringsskjemaer. Kopieringsarbeidet later også til å komme igjenge, der er det mest penger det står om. Fra høsten 1979 er Jarle Tolgensbakk valgt til å administrere dette arbeidet.

2) Arkivering og kopiering av gamle dokumenter m.m. og registrering og arkivering av gamle møte/foreningsprotokoller er påbegynt. Vi har kopiert endel papirer allerede, og er oppmerksom på at det ligger mye interessant på bur og loft som står i fare for å komme bort. Vi arbeider med å skaffe oss et ildsikkert skap for oppbevaring og kommer til å tilby oppbevaring, eller be om lov til kopiering av historiske interessante ting.

3) Registrering av dyregraver: Odd Andersen og Ole Tingstad ble valgt på forrige årsmøte til å lede dette arbeidet, og er kommet godt i gang. Særlig ble det registrert mange graver i Knappåsen og Bjørneggene, men også andre steder. Ved Svartåsfloen, langs Storbekken helt til fjells. Fra Tallsjøen og til Finnkjøna. Det ser ut som om det alle steder er systematisk utbygde kjeder. Vi regner med å trappe opp dette arbeidet i sommer og håper på god hjelp fra interesserte.

4) Registrering av kvernhus og sagbrukstomter er heller ikke avsluttet. Vi har igjen flere bekker/vassdrag.

5) Registrering av «øvoller» og innsamling av opplysninger om setrer og seterbruk. Det er særlig registrering av gamle «øvoller» som det haster med. Det er nødvendig med bevaring

for å få avmerket på kartet nøyaktig sted, og tegne og beskrive merker etter hus, gjerder m.m. Vi var på noen turer i sommer sammen med «kjentfolk» og bør nok trappe opp aktiviteten til sommeren.

6) Innsamling av materiale fra nyere tid. En må nesten si det er skjedd en liten revolusjon i levekår og levemåte de siste 50-60 år. Den tekniske utviklinga har forandret arbeidsmåter og skikker radikalt. Vi husker jo godt fra før bil, traktor og andre maskiner overtok transport og tungarbeid. Dette såvidt nytt og selvfølgelig at vi ikke tenker over at det begynner å bli historie. Det er viktig å ta vare på minner om dette mens det lever folk som har vært med på det. Det er vanlig at en er 20 år for sent ute med slikt innsamlingsarbeid, men denne gangen vil vi prøve å gjøre dette til skamme. Tolga Friundervisning hadde i fjor vinter kurs i intervjuteknikk og i stell og behandling av båndopptakere. Jarle Tolgensbakk var vår representant på kurset og han har så smått startet med dette arbeidet. Det er et stort og arbeidskrevende arbeid og vi trenger absolutt flere medarbeidere til opptak eller nedskrivning. Er det noen som melder seg frivillig?

I alt dette arbeidet har vi hatt god faglig hjelp av konservator Per Hvamstad, og når det gjelder dyregraver har Ole Tingstad en god forbindelse med professor Edvard K. Barth.